
Aleja gen. Antoniego Chruściela „Montera”

Dzielnice: Rembertów

Osiedla:

Atrybuty:

Rok utworzenia nazwy: 1998

Opis

Antoni Chruściel (1895-1960) - dowódca wojskowy, prawnik, publicysta. Pochodził spod przeworskiej wsi Gniewczyzna Łańcucka, uczył się w Jarosławiu. Podczas I wojny światowej służył w Legionie Wschodnim a po jego rozwiązaniu - pomimo sprzeciwu złożenia przysięgi wierności - został wcielony do armii austriackiej a następnie skierowany do Szkoły Oficerów Rezerwy. Ukończył ją w randze porucznika i objął dowództwo tzw. polskiej kompanii w 90. Pułku Piechoty. W 1918 roku znalazł się w szeregach Wojska Polskiego, służąc we Włocławku, Białymstoku oraz Lwowie. W 1923 roku uzyskał absolutorium Na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Od 1929 roku mieszkał w Warszawie, wykładając w Wyższej Szkole Wojennej oraz Centrum Wyszkożenia Piechoty w Rembertowie. Dziewięć lat później został skierowany do Brześcia i objął dowództwo 82. Syberyjskiego Pułku Strzelców im. Tadeusza Kościuszki, na czele której walczył podczas wojny obronnej 1939 roku. W X 1940 roku został szefem sztabu Komendy Okręgu Warszawa-Miasto Związku Walki Zbrojnej, pół roku później zaś komendantem całego okręgu. Pod różnymi nazwiskami (Kaliński, Rzeczyca, Smalawski) mieszkał w różnych częściach stolicy, m.in. przy ul. Belwederskiej, Grochowskiej, Grzybowskiej, Polnej oraz Spacerowej. Na polecenie gen. "Grota" Roweckiego pod koniec XII 1942 roku nawiązał kontakt z bojownikami z getta i obiecał im współpracę podczas planowanego tam powstania, przekazując duże ilości broni oraz amunicji. Należał do gorących zwolenników Powstania Warszawskiego i to za sprawą jego sugestii termin wybuchu - godzinę "W" - wyznaczono 1 VIII o 17.00. Dowodził grupą liczącą ponad 50 000 żołnierzy ze wszystkich Obwodów AK, dzięki swoim umiejętnościom doprowadził do zdobycia pałacu Staszica (11 VIII), szpitala Ubezpieczalni Społecznej przy Solcu (14 VIII) i siedziby szefa SS w Al. Ujazdowskich (17 VIII). Niespełna miesiąc później został awansowany do rangi generała i objął dowództwo Warszawskiego Korpusu Armii Krajowej, mianując swoim zastępcą płk. Karola Ziemskiego. Po kapitulacji zrywu znalazł się w oflagu a po wyzwoleniu zdecydował się na emigrację, za co w 1946 roku został pozbawiony obywatelstwa polskiego. Najpierw osiadł w Londynie a po demobilizacji wyjechał do Waszyngtonu, w którym zmarł. Pod koniec życia pracował jako tłumacz, wrócił też do praktyki adwokackiej.

Spoczywa:

Cmentarz Wojskowym na Powązkach, Kwatera Żołnierzy Polski Walczącej (18 D), rząd L 01, grób 1, dokąd urnę jego i małżonki - Walerii ze Strońskich (1903-1965) - sprowadzono w 60. rocznicę

wybuchu Powstania z sanktuarium w Doylestown (Pensylwania).

Ciekawostki

Przed wojną ulica nosiła nazwę al. Piłsudskiego. Bardzo popularne było tu kino Srebrny Ptak, gdzie mieściła się potem siedziba PPR. W 2010 wymieniono nawierzchnię ulicy.

Stan obecny:

Pomnik Dziesięciu Bojowników o Niepodległość i Demokrację. Ceramiczny orzeł na cokole z napisem: W tym miejscu 16 X 1942 r. zostało straconych przez hitlerowskich siepaczy 10 bojowników o niepodległość i demokrację. Cześć ich pamięci. Autor nieznany.

Nr : **Willa.** W latach 1920-1 mieszkał tutaj przebywający wtedy w Polsce gen. Charles de Gaulle

Nr 28: **Ratusz Dzielnicy Rembertów.**

Nr 56: **Dom osiedla Stary Rembertów Kolonia.** Powstał w latach 30 XX w.

Plac zabaw. Powstał w 2010 u zbiegu z ul. Cyrulików.

Nr 103: **Akademia Obrony Narodowej.** W 1919 roku powołano do życia Wojenną Szkołę Sztabu Generalnego. Przygotowywała ona wyższe kadry dowódcze i oficerów sztabowych. 16 sierpnia 1922 roku zmieniono nazwę uczelni na Wyższą Szkołę Wojenną (WSWoj.). W początkach działalności szkoły zajęcia ze studentami prowadzili z reguły oficerowie francuscy, którym towarzyszyli polscy asystenci. Polacy zastąpili Francuzów w 1928 roku. Celem działalności szkoły, zapisanym w statucie, było przygotowanie oficerów do dowodzenia pułkiem i służby na stanowiskach szefa sztabu dywizji i szefa oddziału sztabu armii. Studia dyplomowe trwały dwa lata. Rocznie przeciętnie kształcono 60-70 studentów. Warunkiem przyjęcia do WSWoj. była co najmniej pięcioletnia służba w jednostkach, zdolność do służby frontowej, bardzo dobra opinia służbowa, dopuszczenie do egzaminów (zatwierdzone przez szefa sztabu) oraz zaliczenie wielu egzaminów. W programach kształcenia dominowały przedmioty wojskowe: taktyka ogólna, taktyka rodzajów wojsk i służb, służba sztabów i jazda konna. Nauczano również historii wojen, geografii wojennej i politycznej, ekonomii politycznej oraz języków obcych. Aby wzbogacić wiedzę z przedmiotów humanistycznych, zapraszano na wykłady wybitnych naukowców cywilnych. W murach uczelni gościli między innymi prof. Tadeusz Kotarbiński, prof. Edward Lipiński i dr Marian Kukiel. Jako główna wyższa uczelnia wojskowa w Polsce, miała międzynarodową rangę jej absolwentami byli oficerowie z Francji, Gruzji, Estonii, Łotwy, a nawet dalekiej Japonii. Na uwagę zasługuje również fakt, że kształcili się tu oficerowie armii ukraińskiej atamana Petlury. Zarówno wykładowcy, jak i absolwenci wykazali się umiejętnościami bojowymi podczas kampanii wrześniowej 1939 roku. Większość kadry WSWoj. utworzyła sztab armii Poznań.

W 1947 na mocy dekretu Rady Ministrów została powołana do życia Akademia Sztabu Generalnego Wojska Polskiego pierwsza wyższa uczelnia wojskowa w powojennej Polsce. Początkowo siedzibą akademii był gmach dawnej Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie, a w 1954 roku akademię przeniesiono do obiektów przedwojennego Centrum Wyszkożenia Piechoty w Rembertowie. Głównym zadaniem uczelni było prowadzenie badań w dziedzinie nauk wojskowych oraz kształcenie oficerów

na stanowiska dowódcze i sztabowe. W Akademii Sztabu Generalnego WP zajęcia prowadzili również nauczyciele cywilni, m.in. prof. Tadeusz Kotarbiński i prof. Wincenty Okoń.

W 1960 roku w uczelni stworzono oddziały: Wojsk Rakietowych i Artylerii oraz Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Kraju i Lotnictwa. Powołano również: Instytut Organizacji i Techniki Dowodzenia, Zakład Dydaktyki Wojskowej, Katedrę Taktyki Obrony przed Środkami Masowego Rażenia oraz Zespół Studiów Naukowych. Jednocześnie ustalono warunki, jakim powinni odpowiadać kandydaci na studia. Zaliczono do nich: wykształcenie średnie uprawniające do studiów wyższych; ukończenie wojskowej szkoły oficerskiej; minimum trzyletnia praktyka na stanowiskach dowódczych (co najmniej dowódcy kompanii); nieprzekroczony 35. rok życia. Znaczący wpływ na rozwój uczelni miał gen. Józef Kuropieska, komendant ASG w latach 1964-1967. W latach '70 powstały pierwsze książki z dziedziny sztuki wojennej m.in. autorstwa profesorów Juliana Kaczmarka i Kazimierza Nożki. Uczelnia podjęła również współpracę z ośrodkami cywilnymi. 01.10.1990, na mocy rozporządzenia Rady Ministrów Akademię Sztabu Generalnego Wojska Polskiego przekształcono w Akademię Obrony Narodowej.
(za stroną internetową uczelni)

Kościół garnizonowy. Powstał na pocz. XX w. dla armii carskiej jako garnizonowa cerkiew. W czasie międzywojennym przerobiono cerkiew na kościół dla jednostki WP. W 1951 władze komunistyczne zamknęły kościół. Dopiero w 1991 Jan Paweł II przywrócił kościół do działania, a 15.11.1992 Józef Glemp konsekrował świątynię na nowo.

Pomnik ku czci wyższych oficerów wojskowych absolwentów i wykładowców Wyższej Szkoły Wojennej, Centrum Wyszkożenia Piechoty i Akademii Sztabu Generalnego. Odsłonięty 20.10.2011. Upamiętnia 16 oficerów (w tym trzech generałów), którzy w wyniku represji komunistycznych zostali niewinnie zamordowani w 1944-1956, tylko dlatego że wywodzili się z Korpusu Oficerskiego II Rzeczypospolitej.

Uczniowski Klub Judo AON Warszawa. Klub działa od 1995, kontynuując sekcję judo WKS Kadra Rembertów. Od 2004 pod dzisiejszą nazwą.

Uczniowski Klub Sportowy AON Warszawa Rembertów". Klub działa od 1995, kontynuując sekcję piłkarską WKS Kadra Rembertów. Od 2004 pod dzisiejszą nazwą.

Data nadania nazwy: 1998.05.25. Wcześniej (1960.10.14 - 1998.05.25) ulica nosiła imię Antoniego Wiczorkiewicza.
